

**SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA**

Euskara biziberritzeko
ikergunea

Jatorri atzerritarreko biztanleak, hizkuntza- aniztasuna, euskara, bizipenak eta jarrerak

EUSKAL SOZIOLINGUISTIKA JARDUNALDIA

2021EKO AZAROAK 11

XABIER AIERDI, BELEN URANGA

GAIAK

1) Gipuzkoako hizkuntza-aniztasuna (bideoa)

**2) Hizkuntza-aniztasuna eta euskara:
datu batzuk interpretatzen**

3) Jatorri atzerritarreko biztanleen hizkuntza-bizipenak eta jarrerak

- **BIDEOA**

Gipuzkoako
Foru Aldundia

ETORKIZUNA
ORAIN

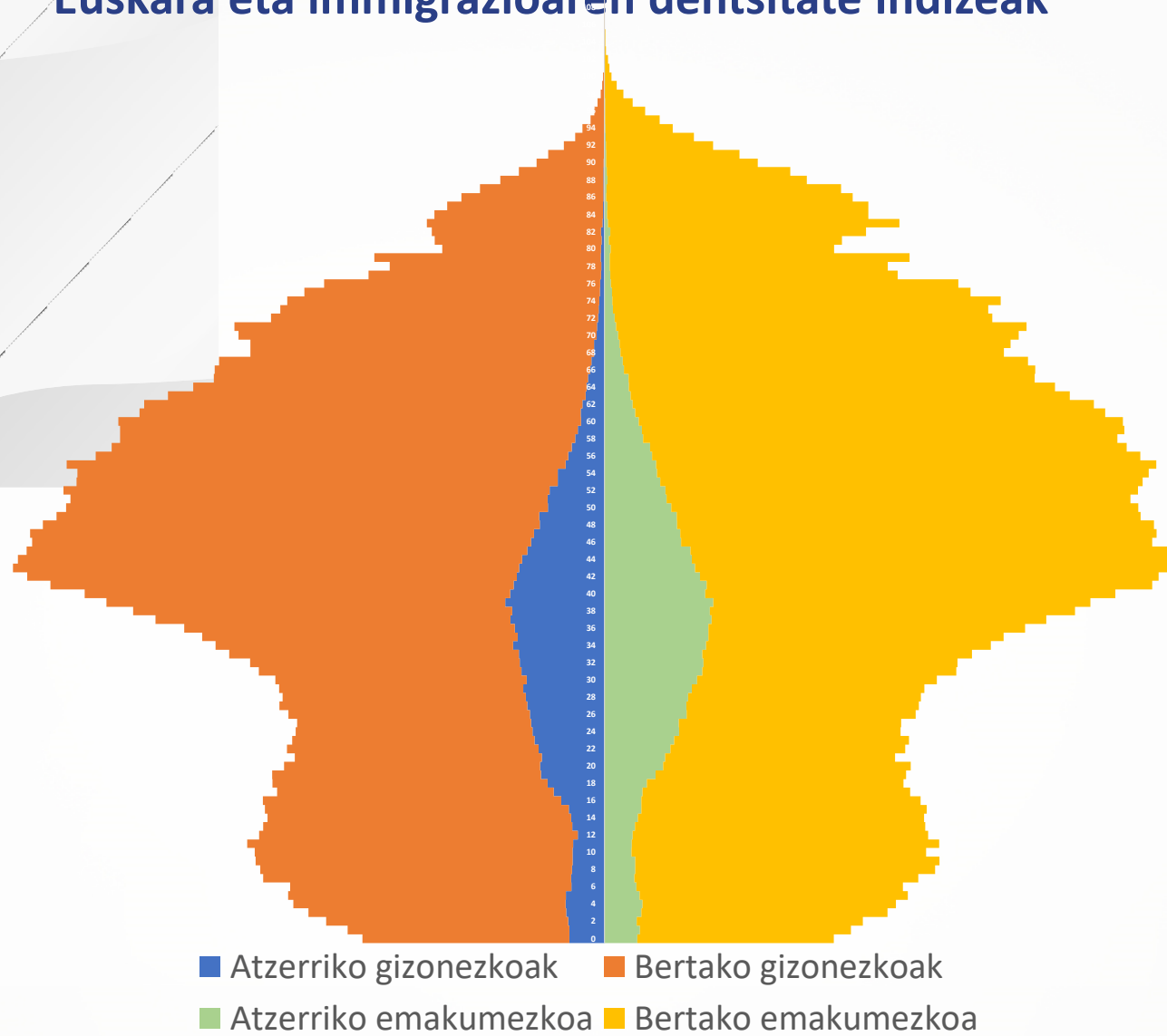
01

Gipuzkoako hizkuntza -aniztasuna

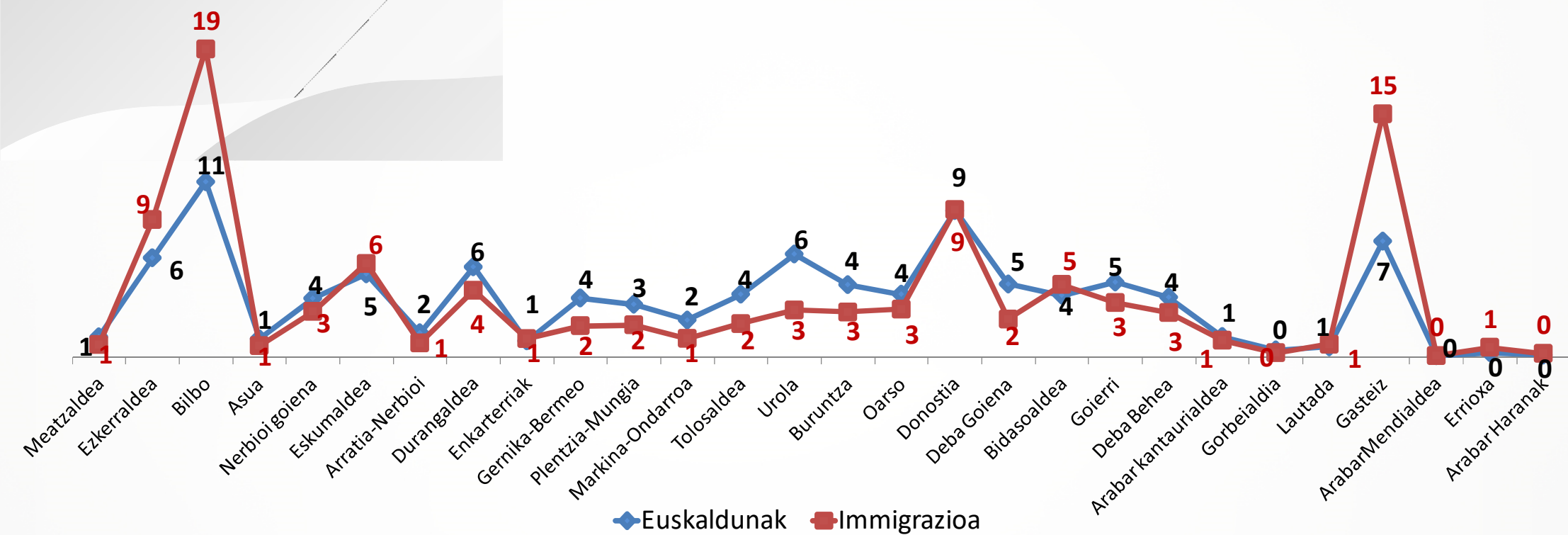
Hizkuntza-aniztasuna eta euskara: datu batzuk interpretatzen

Euskara eta immigrazioaren dentsitate indizeak

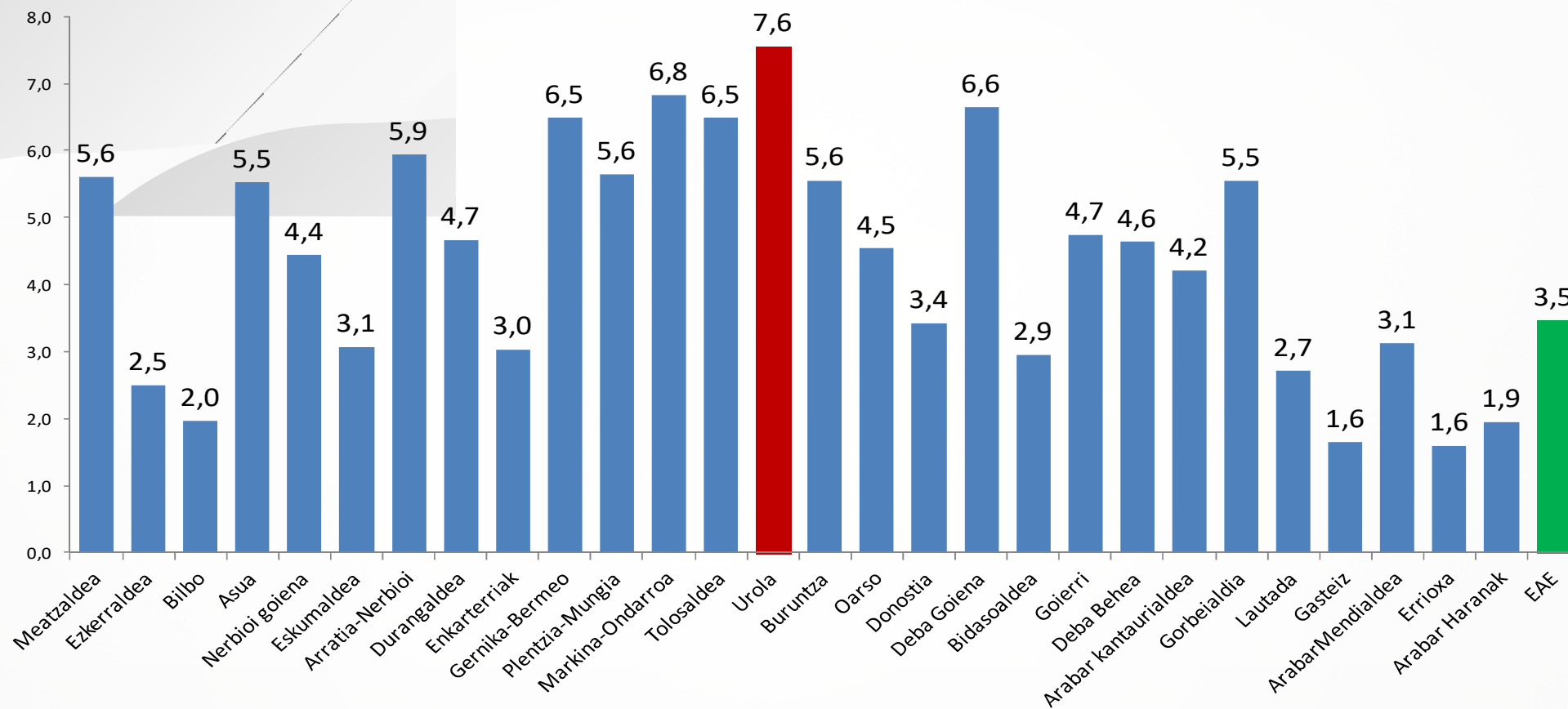

Euskara (2016) eta immigrazioaren (2020) banaketa eskualdeka

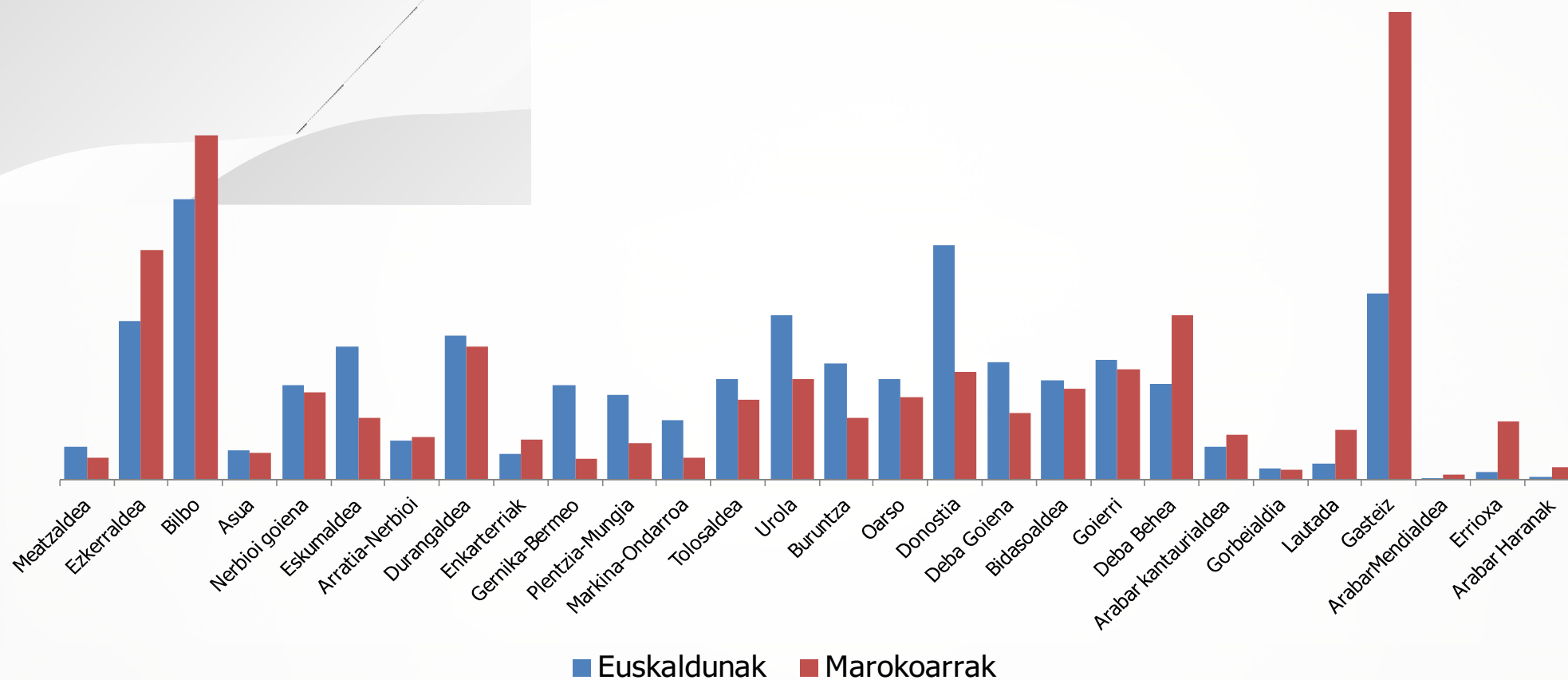

Ratio esanguratsua

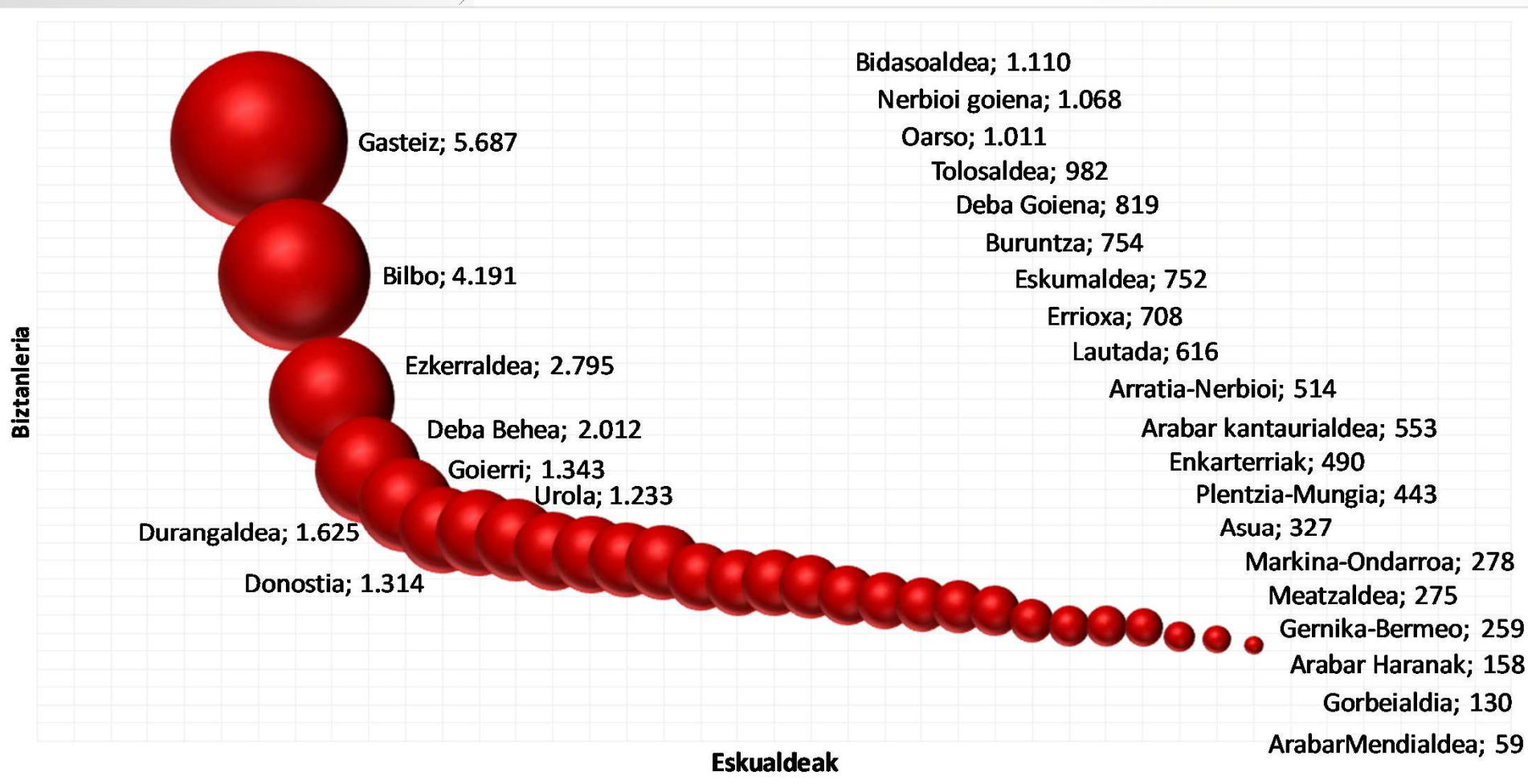
Migrari bakoitzeko euskaldun ratioa, eskualdeka

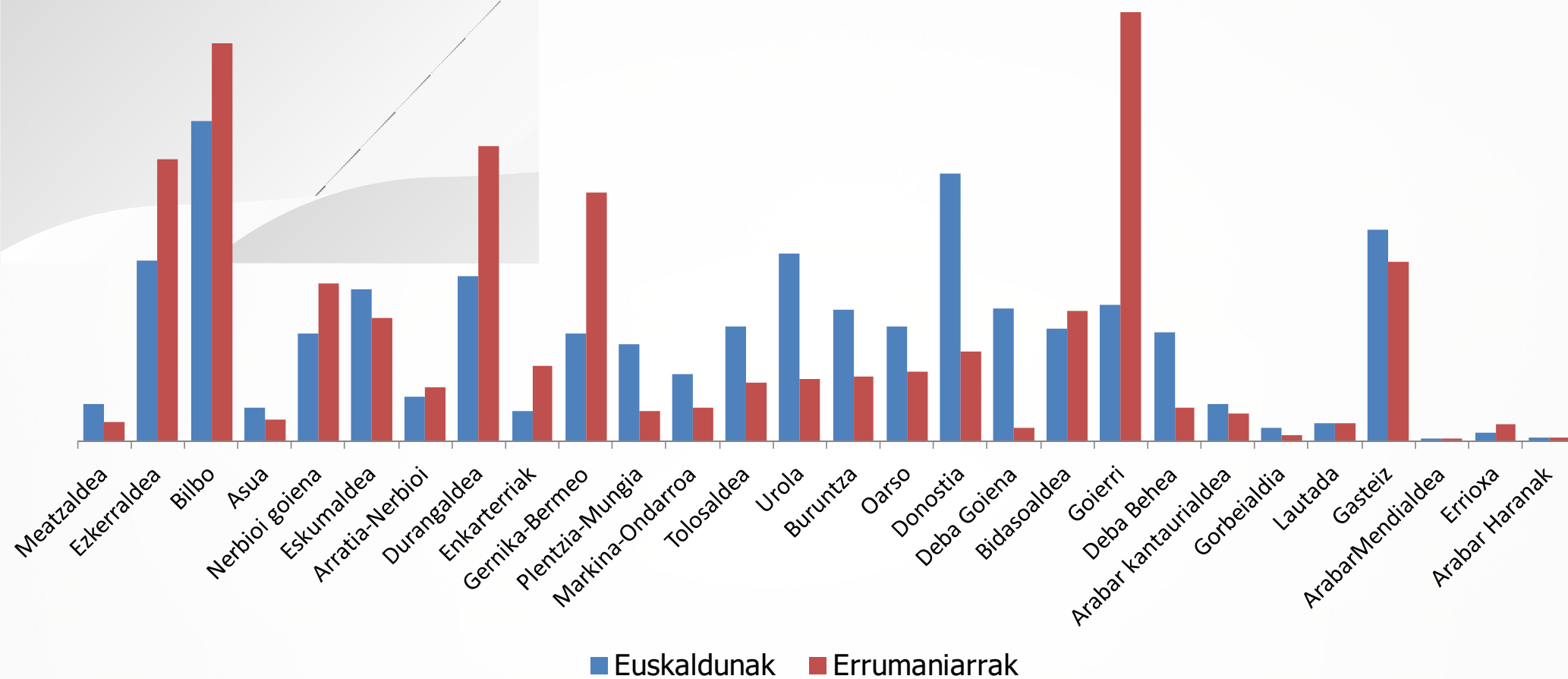
Euskaldun (2016) eta Marokoarren (2020) banaketa eskualdeka. Hiru eredu

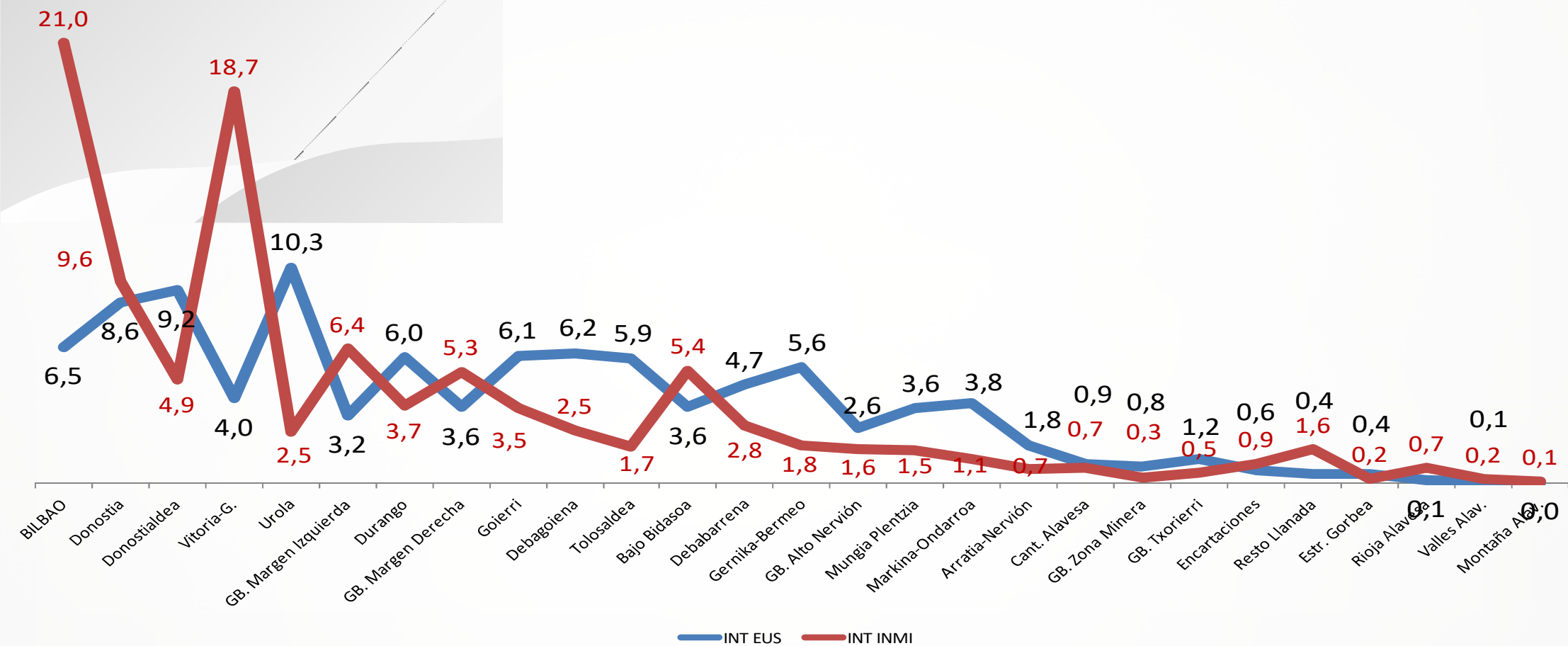
Marokoarren (2020) banaketa eskualdeka

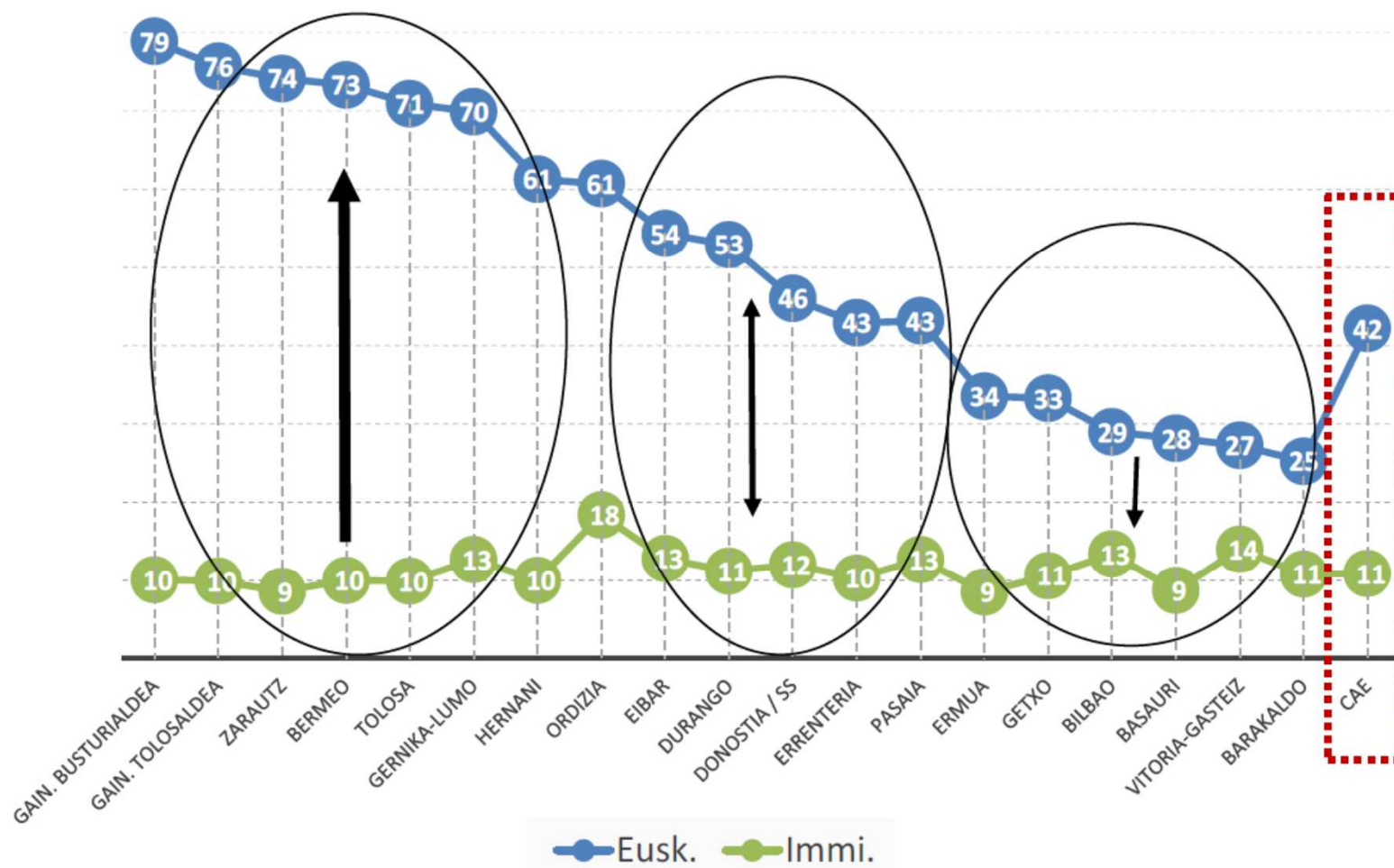
Euskaldun (2016) eta Errumaniarren (2020) banaketa eskualdeka. Hiru eredu

Euskara eta immigrazioaren dentsitate indizeak

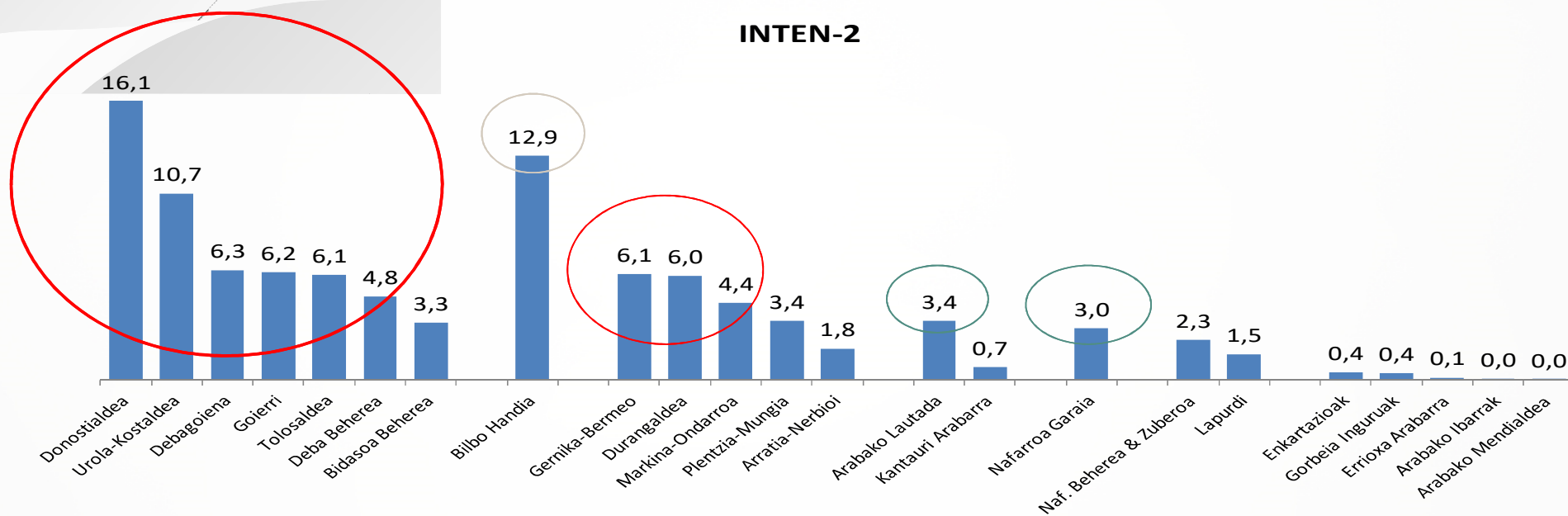

Euskara eta immigrazioaren arteko erakargarritasuna

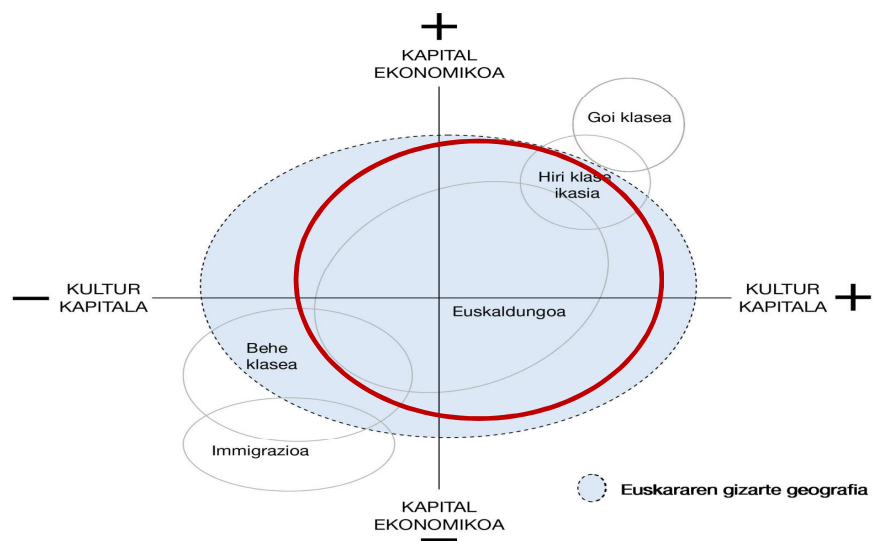

Intentsitatea eskualdeka

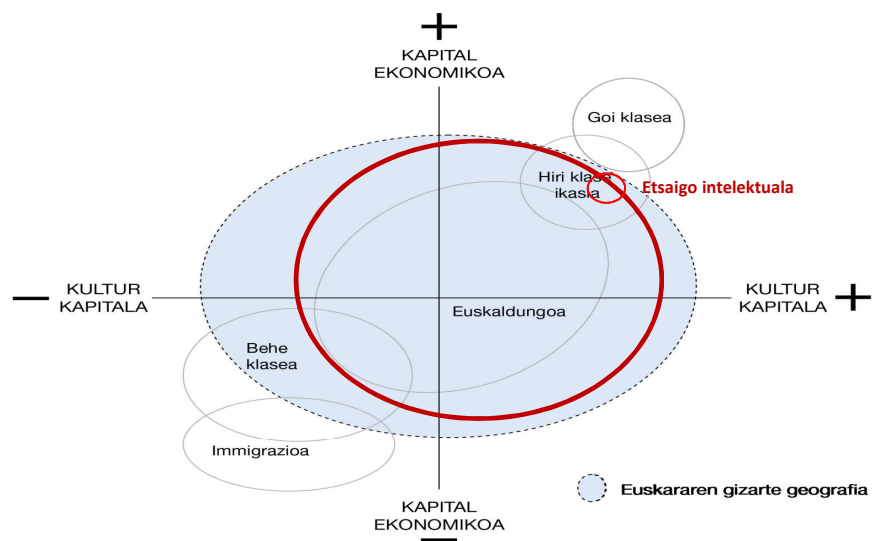
INTEN-2

Euskararen gizarte geografia

Euskararen gizarte geografia

Euskararen gizarte geografia

Sektoreak	Kapitalak			Euskarara hurbildu
	Ekonomikoa	Kulturala	Soziala	
Goi klasea	Handia	Handia	Oso handia	Oso gutxi / Ia ezer
Hiri klase ikasia	Dezentea	Handia	Handia	Erdizka
Euskaldungoa	Dezentea	Handia	Handia	Erabat
Behe klasea	Eskasa	Eskasa	Eskasa	Ia erabat
Immigrazioa	Oso eskasa	Oso eskasa	Eskasa	Gutxi

**SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA**

Euskara biziberritzeko
ikergunea

3) Jatorri atzeritarreko biztanleen hizkuntza- bizipenak eta jarrerak

GIPUZKOAKO HIZKUNTZA-ANIZTASUNA

2021

Lantaldea eta datu-bilketa: EMUN, Topagunea,
Gipuzkoako Foru Aldundia

Aholkularitza teknikoa: Imanol Larrea
(Soziolinguistika Klusterra)

kutxa FUNDAZIOA

Gipuzkoako
Foru Aldundia

ETORKIZUNA
ORAIN

HELBURUAK

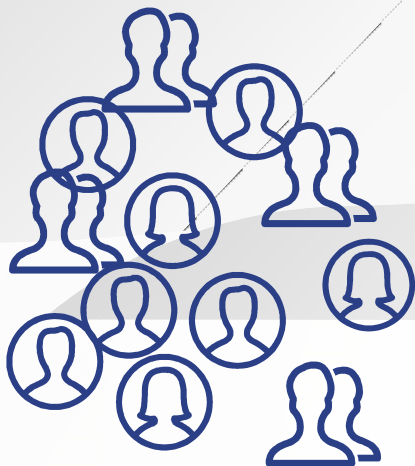
(Gipuzkoako jatorri atzeritarreko biztanleriaren artean)

- Hitz egiten diren **hizkuntzak** identifikatzea
- **Hizkuntza-jarrerak** eta **praktikak** ezagutzea
 - Jatorri-hizkuntzekiko
 - Euskararekiko
 - Gaztelaniarekiko

METODOLOGIA

- **Banakako elkarrizketak (14)**
 - Biztanle-kopuru altuko hiztun-komunitatekoak (Jatorri estatu emari handikoak): hiztun-kopuru altua
- **Mahai-inguruak (3)**
 - Jatorrian gaztelania ofiziala duten biztanleak (20 lagun)
- **Fitxa laburrak (25)**
 - Biztanle-kopuru txikikoak (Jatorri estatu emari txikiagokoak): hiztun-kopuru txikiagoa

SOZIALIZAZIO POSITIBOA

Bertakoekin harreman
erraza., sozializazioan
parte hartzen dute.
GEHIAGO EGIN
ZEZAKETEN!!!

Herri txikietan bizitzea
lagungarri; ekimenetan
parte hartzea
garrantzizkoa.

Harremanak ez soilik
jatorri berekoekin

SOZIALIZAZIO ZAILA

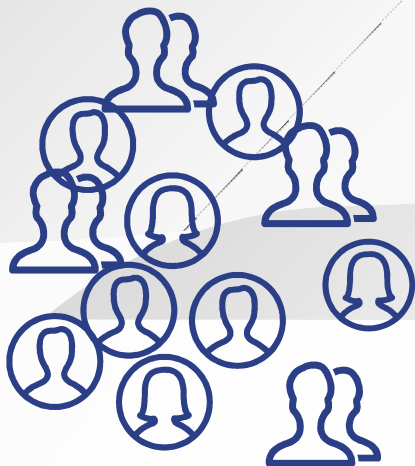
Oinarrizko beharrak
asetzeko zailtasun
handiegia

Bertako ohituretara
egokitzeko zailtasunak

Bertakoekin lagunak
egitea oso zaila. Lan-
egoera bidegabeak.

Frustrazioa xede-
gizartearekin / urradura
handiak herritik urrun

**Sarrera: harrera-gizarteak egindako harreraz,
sozializazioaz...**

- *Hona etorri nintzenean, bertakoek ez zeukaten eta oraindik ere ez daukate iritzi ona beste herri batzuetatik datozeinei buruz. Nire ustez, etorkinentzat ez da erraza herrian sartzea eta harremanak izatea. [MEX]*
- *Afrikan zaude, gaztea zara. Egin nahi duzun lehen gauza Europara etortzea da, deskubritu, aurkitu... Eta heltzen zara, eta telebistan ikusten genuen mundu zoragarri hori ez da horrelakoa, beste zerbait da. [SE-2]*
- *Laguntza behar nuenean beti hor dago jendea, baina hortik aurrera zaila da. Adibidez, lagun taldea egin nuen herri batean, baina nik deitu behar izaten nuen beti. Iruditzen zitzaidan ez zidatela eurak niri deitzen! [TX-1]*

Jatorri atzeritarreko biztanleen hizkuntzak

Jatorrizko hizkuntzak Gipuzkoan

Ofizialak

- *arabiera, errumaniera, urdua, portugesa, wolofera, mandarin txinera, ukrainera, frantses, poloniera, moldaviera, italiara, gaztelania...*

Kolonizazio hizkuntzak

- *frantsesa, ingelesa, portugesa, gaztelania...* (kasu batzuetan ofizialak)

Hizkuntza minorizatuak

- amazigera, arabieraren aldaerak (*dariya*), *hasaniiya*, punjabera, serer, ewe, wu, kitxua, aimara, kreolera, fan, pular...

Jatorrizko hizkuntzak Gipuzkoan

Jarrerak eta praktikak

Biztanle-kop. handikoak

Jatorrizko
hizkuntzak
Euskal Herrian
mantentzea

Hizkuntza
gutxituaren
erabileraren
higadura

Euskal Herrian
hizkuntza
minorizatuaren
erabilera
sendotzea

Biztanle-kop. txikikoak

Gehienak
jatorrizko
lurraldeetatik
eleaniztunak dira

Gehiengo
nabarmenak
seme-alabei
erakutsi nahi
diete euren lehen
hizkuntza

Jatorrian
hizkuntza
minorizatuak
dituztenak
hemen ere
gutxiago
erakusteko joera

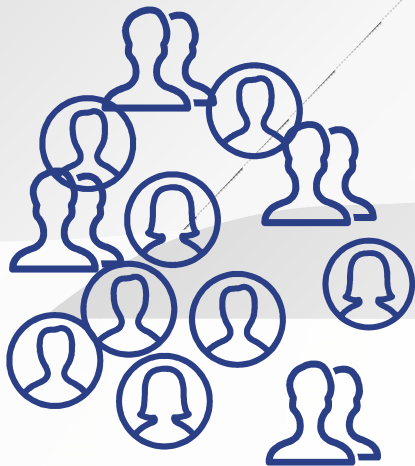
Jatorrian
hizkuntza nagusi
bezala
identifikatutakoa

Jatorrian gaztelania ofiziala

Gehienak elebakarrak
(gaztelaniaz)
Hizkuntza
minorizatuak ere bai

Jatorrizko
hizkuntzen
berri (oso
urrun)

Hizkuntzekiko
hurbilpen-
sentimendua

Oso deigarria egin zitzaidan. Gure herrian horrelako zerbait izango bagenu... onena da! Zeurea da, eta eskubidea duzu zeure hizkuntzan izateko, bai eskola, eta baita telebista eta irratia ere! [SE-1]

Gure seme-alabek arabiera ez dute ikasiko. Ulertzea lortuko dute, baina hortik aurrera ez dut uste. [MA-2]

02

JARRERAK

EUSKARAREN BALIOAK

- Euskarari balio sinboliko apartekoa
- Gaztelania baino afektiboagoa
- Herri euskaldunetan integratzeko, eta kultura ezagutzeko
- Harreman-sareak egiteko, sozializatzeko
- Bertan etorkizuna eraikitze, lan-merkatuan integratzeko
 - ...
- Gehienei euskara ikastea gustatuko litzaieke.
- Bertakoek asko eskertzen diete euskaraz hitz egiten badute

ADINAREN ARABERA

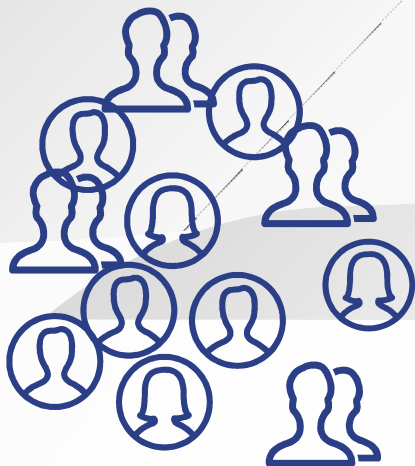
- **Gurasoek haur eta gazteentzat** ikusten dute beharrezko euskaraz hitz egiten ikas dezaten.
- **HELDUENTZAT**
 - Interesgarria (batzuentzat), baliagarria.
 - Beharrezkoa (oso gutxik.)
- **HAUR ETA GAZTEENTZAT** (helduek)
 - Beharrezkoa (gehienentzat).

- Gipuzkoan komenigarria da euskaraz hitz egitea
- BAINA, ez da ezinbestekoa
- Euskaraz hitz egiten ez jakiteak ez die inolako arazorik sortu
- ALDIZ...,

EUSKARA BEHAR?

GAZTELANIA BEHAR?

- Gaztelaniarekin soilik lasai eraman daiteke bizimodu pertsonal eta soziala.
- Gaztelaniaz hitz egitea beharrezkoa da, ezinbestekoa, esparru eta alor guztietan.
- Gaztelania ondo jakin behar da Gipuzkoan. Arazoak sortzen dira bestela.
- Integrazio ekonomiko eta sozialerako (lana izateko edo sare sozialak egiteko) ezinbestekoa
- Estatus legalarekin lotura duten erakunde ofizialekin harremanak izateko
- Gaztelaniaren nazioarteko izaera du

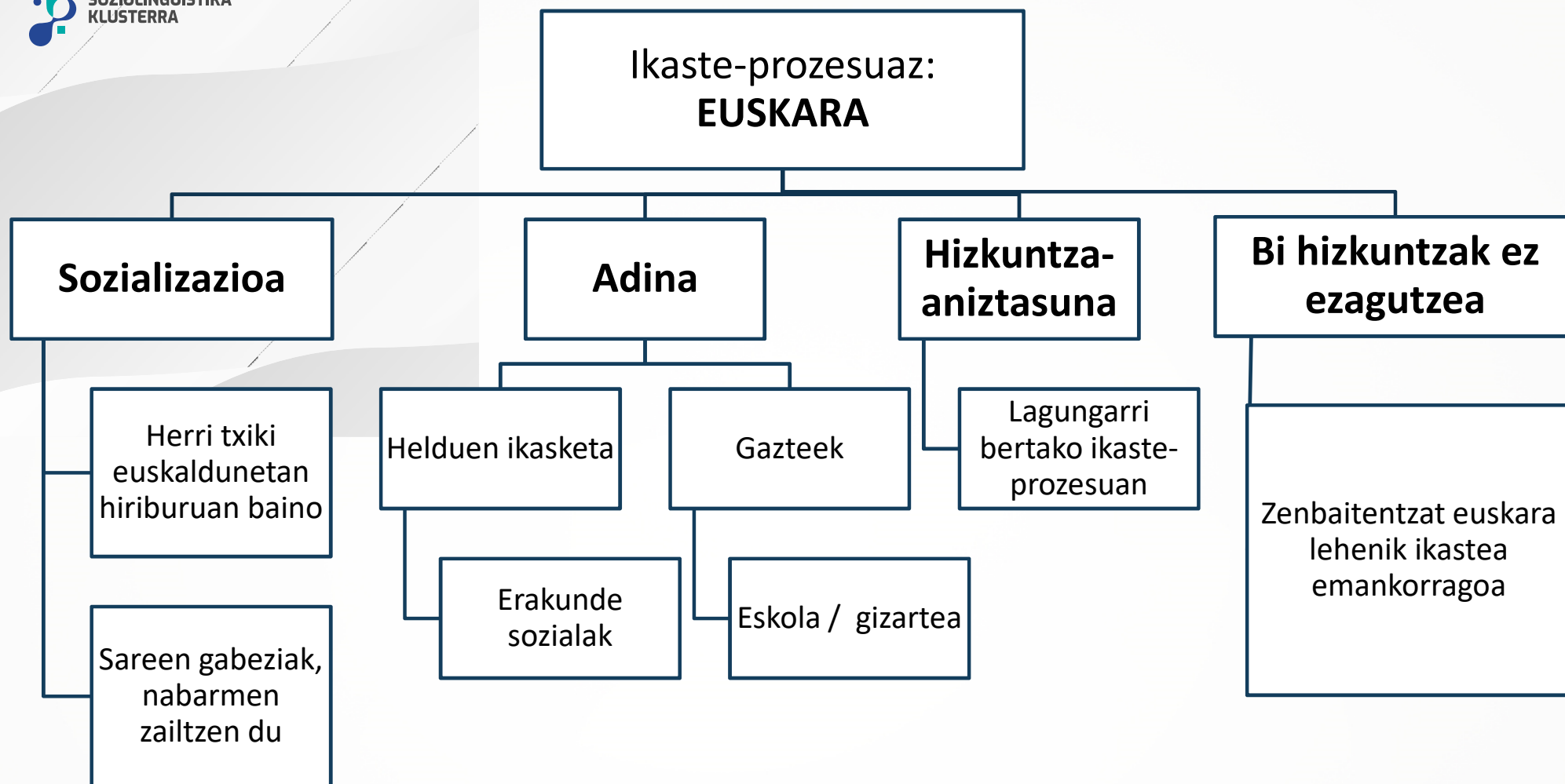

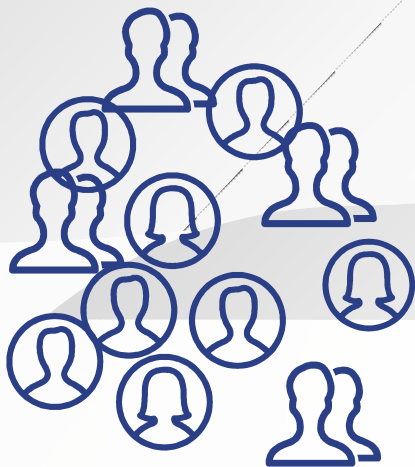
- *Gipuzkoan gaztelaniaz jakitea beharrezkoa dela uste dut, eta uste dut ez dagoela inor gaztelania ez dakienik bertan- Jende asko dago gaztelania bakarrik ezagutzen duena eta garrantzitsua da jakitea. Euskara ere bai, jakina, bertako hizkuntza delako. [ER-1]*
- *Pertsona heldu batzuk euskaraz soilik hitz egiten dute. Eta euskaraz hitz egiten ez badakizu ezin zara haiekin harremanetan izan. [ER-1]*
- *Zaintzen ditudan pertsonekin euskaraz agurrak bakarrik erabiltzen ditut, baina lanpostu bat lortzeari begira interesgarria bada euskara jakitea. [HON*

03

Ikaste-prosezuaz

- *Oso arraroa sentitzen nintzen 16 urterekin gazteleraz hitz egiten. Hasi nintzen praktikatzen eta pasa nintzen dena euskaraz egitetik dena gaztelaniaz egitera. Oso arraroa, nik kontrako bidea egin nuen. Eskertzen dut hori, zeren gaztelania ikastea ez da hain zaila mundu guztiak dakielako eta leku guztietan dagoelako, baina kontrako bidea zailagoa da. [MA-4]*

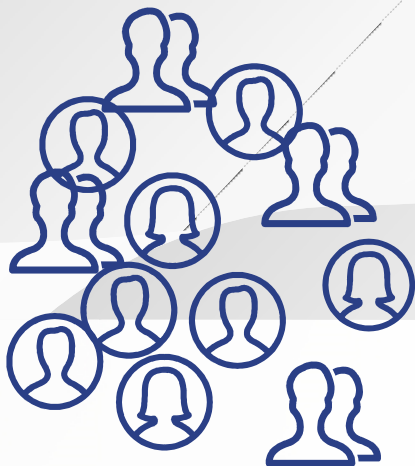
- Migratzaileengan presioa handiagoa bertakoengan baino.
- Migratzaileen artean hierarkiak sortu dituzte euskaldunek: migratzaile guztiei ez zaie berdin eskatzen!
- Euskaldunok nazioartera migratzen dutenean ez dute euren burutan halako betebeharririk sentitzen.
- Euskararen aldeko diskurtsoak euren hizkuntzaren erabilera defenditzera eramaten dute.
- Gaztelania askoren ama-hizkuntza denez maila, horretako kokalekua eskatzen dute.

EUSKARA ikasteko beharraz

Iritziak eta jarrerak

Euskara hutsezko jarduerak

- Diskriminatzaileak dira euren iritziz, Gipuzkoako pertsona guztiek gaztelaniaz hitz egiten dutenez (pertsona heldu batzuk salbu),
- Diskriminazio horrek aurreikusi gabeko eragin zehatzak sortzen ditu migratzaileengan: jarrera uzkurak.

- *Jendeak beldurra du, uste du haiei buruz gaizki esaka zabiltzala, eta oker dabilta. Nahiko nuke hori errespetatzea. Nik euskaraz hitz egiten dudan bezala jendeak nire ama hizkuntza errespetatzea nahiko nuke. [MA-4]*
- *Eman lekua bere ama hizkuntzari ere. Geure ama-hizkuntza baita! Aitortza falta da. [MEX]*

- **Euskara hitz egiten ikatea ez da erraza** (sarri agertzen da).
- **Ikasketa-prozesua** oso esperientzia positiboa izan da, batez ere, haserako-fasetan.
- **Autoktonoen aldeko jarrerak** oso ondo baloratzen dituzte, bertakoek eskertzen dute ahalegina.

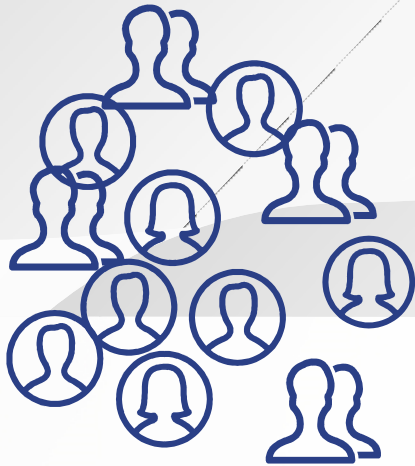
Euskara ikastearen prozesua (+)

Euskara ikastearen prozesua (-)

- **Gazteek eskolan** ikasten dute
- **Helduek gizarte erakundeen** bitartez.
- **Ikasketa-prozesuan eragile desmotibatzaileak**: euskaraz ondo ez egiteagatik bertakoen jarrera uzkurak
- **“Titulitis”** fenomeno kutsakorrak ez dio laguntzen prozesuari.

Gaztelania ikastearen prozesuari dagokionean

- Jatorrian nazio-hizkuntza bezala ikasi dute (batzuek)
- Gizartean duen presentzia nahikoa da, sarri.
- Egiturazko formazio arautuak eskuragarri dituzte,
- Bide formalak erabiltzen dituzte
- Denbora eta ahalegina eskaintzen diote.
 - BAINA ...
- Heldu guztiek ez dute gaztelania ere hitz egiten ikasten.

Egokitzapena bi norabideetako izan behar duela uste dut, nik bertako gizartera ohitu behar izan nuen baina beste batzuk nirera ere egokitu behar izan zuten. ...Sozializazio prozesua kanpotik gatozenon eta bertakoen direnen kontua da. [EK]

04

ONDORIO BATZUK

Gizarteratze-prozesu positiboaren garrantzia: administrazioak eta gizarteak, elkar ezagutzea eta hurbiltzea

Adinaren araberako praktika berezituak

Euskara balio afektiborik beharrezkotasunera

Ikasketa-prozesuak formalizatzea eta aldi berean baina erraztea

Hizkuntza-politikak ondo azaltzea, eta praktika zehatzak adostea

Eskerrik asko!